

„Zakaz zawierania umów o spadek po osobie żyjącej *de lege lata* i *de lege ferenda*”

streszczenie rozprawy doktorskiej mgr. Rafała Niemotko

Przedmiotem dysertacji jest zakaz zawierania umów o spadek po osobie żyjącej. Problemy w tej materii dotyczą, po pierwsze, zakresu art. 1047 i 941 Kodeksu cywilnego (*de lege lata*). Po drugie, obejmują zagadnienie uzasadnienia zakazu zawierania umów o spadek po osobie żyjącej (*de lege lata* i *de lege ferenda*).

Autor rozprawy weryfikuje (m.in. za pomocą metod: historyczno-prawnej, prawnonoporównawczej i dogmatycznej) następujące założenia:

- zakaz zawierania umów o spadek po osobie żyjącej obejmuje m.in. umowy zawierające rozrządzenia, a także wszystkie inne umowne czynności prawne, których celem jest przekazanie majątku na wypadek śmierci, w tym pojedynczych składników majątkowych (jeżeli przepisy nie zezwalają wyraźnie na zawarcie takich kontraktów);
- zakaz zawierania umów o spadek po osobie żyjącej jest konsekwencją obranego przez ustawodawcę modelu dziedziczenia, jednakże brak jest przeszkód, aby wprowadzić do polskiego systemu prawnego dziedziczenie umowne, tym bardziej że tego rodzaju rozwiązanie odpowiada potencjalnym potrzebom społeczeństwa, a także jest uzasadnione w kontekście europejskim.

Rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów oraz zakończenia.

Poszczególne rozdziały posiadają następującą treść.

Rozdział I dotyczy aspektów historycznych zakazu zawierania umów o spadek po osobie żyjącej. W rozdziale II autor odnosi się do umów o spadek po osobie żyjącej w ujęciu prawnonoporównawczym. Rozdział III poświęcony jest zagadnieniom terminologicznym, sankcji nieważności z art. 1047 KC oraz umowie zrzeczenia się dziedziczenia (jako ważnej umowie o spadek po osobie żyjącej). Rozdział IV obejmuje problematykę zakresu art. 1047 i 941 KC. W rozdziale V znajdują się rozważania w temacie uzasadnienia zakazu zawierania umów o spadek po osobie żyjącej.

Rozprawa zakończona jest prezentacją tez (stanowiących rozbudowaną wersję wymienionych założeń) oraz propozycją uregulowania umowy dziedziczenia *de lege ferenda*.

